

DUURZAAM WONEN

totstandkoming van een nieuwe studierichting volgens de steinerpedagogie

nr. 1 – 1 maart 2008

'Duurzaam wonen' – een steiner-BSO

In december 2007 heeft de overheid een door de Federatie van Steinerscholen voorgestelde nieuwe BSO-studierichting in het studiegebied 'gebouw' goedgekeurd, namelijk: **DUURZAAM WONEN**.

In september 2008 zal in de Steinerschool van Lier een eerste negende klas 'duurzaam wonen' van start gaan. De Vlaamse Onderwijsraad heeft dit op 26 februari 2008 gunstig geadviseerd. In de loop van maart zullen de leerplannen voor deze nieuwe studierichting bij de inspectie ter goedkeuring worden voorgelegd en tegelijk zal ook de aanwervingsprocedure voor leraren van start gaan.

De locatie van **Lier** werd gekozen op basis van een heel aantal praktische redenen. De klassen 7B en 8BVL van De Wilg blijven gehuisvest in De Es in Berchem.

De B-stroom: de B van { beschut, beschermd en behoed worden in klas 7 en 8
naar bergen en burchten bouwen in klas 11 en 12
gefundeerd op een stevige bodem en basis van klas 9 en 10

Korte ontstaansgeschiedenis

De start van B-stroom in de Wilg

De eerste graad B, ook wel *De Wilg* genoemd, die in *De Es* in Berchem in 2006 gestart is, heeft dit schooljaar twee klassen met samen 29 leerlingen en een hele ploeg enthousiaste leraars. Het is nog **pionieren** maar we kunnen ook spreken van een gestage groei op allerlei vlak. Dit een goede zaak voor onze steinerpedagogie.

Hoewel we voor deze eerste graad veel van de bestaande regelgeving gewoon intact houden, hebben we de leerplannen enigszins eigenzinnig ingevuld. Ook voor de achtste klas of het 'beroepsvoorbereidend leerjaar', zoals het officieel genoemd wordt, is er gekozen voor twee reeds in de regelgeving voorziene beroepsvelden.

Maar onze eigen accenten hebben we bewaard. Zo hebben we het leerplan 'Zorg en voeding' open getrokken naar de zorg voor leef- en woonsituatie en ook naar zorg voor textiel. We leggen ook de nadruk op **ecologie** en bouwbiologie in alles wat met de woninginrichting

en reiniging te maken heeft. Verder interpreteren we het beroepenveld decoratie ook zeer ruim. We willen naast beroepsgerichte vaardigheden hier ook heel sterk het accent leggen op **kunstzinnige** oefeningen.

Naast het inhoudelijke aspect is ook de manier van werken heel belangrijk. Leerlingen uit de B-stroom hebben een grote behoefte aan het concrete **doen**. 'Werkend' leren is hun motto. Praktijklessen gaan niet uit van een lange theoretische uitleg maar worden zo opgebouwd dat leervragen ontstaan op het moment dat ze aan de orde zijn.

Zo is ook het klassieke uurrooster omgegooid om hieraan tegemoet te komen. 's Ochtends wordt er gestart met de praktische vorming, dan volgt de theoretische vorming en ten slotte de kunstzinnige. Van het werkend leren naar lerend werken om dan te verwerken. Verder worden de muren tussen de vakken in de mate van het mogelijke gesloopt.

BSO: duurzaam wonen

Het einde van de eerste 8ste klas BVL is al in zicht en dus moest er verder gebouwd worden aan de B-stroom.

Op 31 augustus 2007 hebben we als Federatie van Steinerscholen in Vlaanderen een aanvraagdossier ingediend voor een nieuwe richting in het BSO. Deze studierichting werd op 21 december 2007 toegevoegd aan de lijst van mogelijke studierichtingen in het BSO. Dit is te danken aan een **stevig dossier**, maar ook aan medestanders binnen het traditionele onderwijsveld en tenslotte aan enig lobbywerk vanuit de Federatie.

Met de studierichting 'duurzaam wonen' mikken we op een brede tweede graad (voor klas 9 en 10) waarin nog niet te zwaar gespecialiseerd moet worden. We hopen uiteindelijk te komen tot een degelijke beroepsopleiding die de leerlingen goede vooruitzichten op de arbeidsmarkt zal geven. We willen ook in onze beroepsopleiding cognitief en kunstzinnig onderwijs

naast beroepsgerichte vakken een kans geven. We willen niet alleen werken aan een brede inzetbaarheid op de arbeidsmarkt maar aan **persoonlijke ontplooiing** en persoonlijkheidsvorming.

Omdat we niet alles tegelijk kunnen, hebben we natuurlijk keuzes gemaakt. We wilden drie componenten aanbieden in de tweede graad: 'zorg', 'wonen' en 'groenbeheer'. Of meer in onze taal: zorg voor de mens, voor de woning en voor de aarde. In de derde graad

zou dit dan aansluiting kunnen geven op bestaande richtingen zoals 'schilderwerk en decoratie', 'tuinbouw,' 'bloemsierkunst', 'organisatiehulp' en 'verzorging'. We dromen er ook van om ons in de derde graad te richten op nieuwe 'combinaties' zoals "zorg en welzijn", "decoratie en duurzame technieken", "zorg en groenbeheer".

In de loop van de procedures hebben we onze plannen wat moeten bijstellen, zodat nu alleen nog de componenten 'zorg voor de woning'

en 'zorg voor de aarde' herkenbaar in het profiel van de studierichting beschreven staan. In de leerplannen besteden we echter veel aandacht aan communicatieve en sociale vaardigheden, omdat we – geruggensteund door heel wat mensen uit het beroepsleven – blijven hopen voor onze leerlingen in de derde graad een specialiserende studierichting in verband met personenzorg te kunnen aanbieden.

Meer details over aanvraagdossiers, leerplannen, lessentabellen, doelpubliek enz. kan men vinden op de website van de federatie www.steinerscholen.be onder de rubriek 'nieuw BSO'.

Lessentabel

De lessentabel voor zowel het eerste als het tweede jaar *Duurzaam wonen* zal er – onder voorbehoud van kleine wijzigingen – als volgt uitzien:

Project Algemene Vakken	7
Lichamelijke Opvoeding	2
Frans	1
Engels	1
Cultuurbeschouwing	1
Vakkencluster algemene techniek	9
• EHBO	
• metaal	
• mechanica	
• elektriciteit	
• energie	
• houtbewerking	
Vakkencluster decoratieve woningafwerking	6
• boetseren	
• schilderen	
• behangen	
• tekenen	
• ontwerpen	
Vakkencluster groenbeheer	4
• groenbeheer	
• tuinbouw	
Ervaringsgerichte werkweken	3
totaal aantal lesuren per week	34

Materiële benodigdheden

Voor het realiseren van de nieuwe BSO-studierichting zullen we nog (héél véél) benodigdheden moeten aankopen. Maar misschien zijn er onder u die ons kunnen helpen met iets wat anders toch maar in een hoekje van uw atelier te bestoffen ligt. Hieronder volgt een zeer onvolledige lijst. Van zodra de lijst echt up to date is, zullen we hem ook online plaatsen!

- gasbrander	- lamellenfreesmachine
- soldeerbout	- aandrukrollen
- zuurbak	- afkrabdriehoeken
- zuur-, kuip- en trektangen	- behangscharen
- klemtangen	- behangtafels
- vijlen	- blokkwasten
- handboormachines	- breekmessen
- kolomboormachine	- ladders
- wipzagen	- lak- en latexrollen
- schroevendraaiers	- allerlei soorten penselen
- allerlei soorten hamers	-naadrollers
- meetgereedschap	- plamuurmessen
- waterpassen	- platte kwasten
- verstekbakken	- radiatorborstels
- haakse slijpmolen	- snijlinealen
- rolmeters	- tamponneerborstels
- multimeters (elektr.)	- verfemmers
- steek- en ringsleutels	- verfroosters
- metaalzagen	- spaden
- plooi- en trekveren	- platte schoppen
- beitels	- rieken, hakken, harken
- winkelhaken	- kruiwagens
- rugzagen	- snoeischaren
- spanschroeven	- takkenscharen
- lijmborstels	- plantschopjes
- freesmachine	- boogzagen
- schuurmachines	- snoeizagen
- zaagmachine	- kliefhamers
- schaafmachine	- enz. enz. enz.
- handcirkelzaag	
- decoupeerzaag	
- vlakschuurmachines	

Als u denkt ons met een of meer van de hiernaast opgesomde materialen te kunnen helpen, neem dan a.u.b. contact op met bso@steinerscholen.be of 03/213 23 33.

De Beroepsbovenbouw

Afdeling van de Middelbare R. Steinerschool te Lier

Deze praktische bovenbouw met steinerpedagogie richt zich tot de leerlingen die

- in de eerste plaats leren vanuit het concrete doen en denken;
- graag op veel verschillende gebieden actief en bekwaam zijn;
- specialisatie nog willen uitstellen.

De richting *Duurzaam wonen* wil in de tweede graad nog breed opleiden met vakken die thuis horen in de domeinen zorg, afwerking en onderhoud van de woning en groenbeheer. Het accent van de richting ligt op alles wat met wonen te maken heeft en is officieel ondergebracht in het studiegebied bouw. In de derde graad volgt specialisatie om de leerlingen op te leiden tot één bepaald beroep.

VACATURES VOOR HET SCHOOLJAAR 2008-2009

een voltijdse **KLASLEERKRACHT** voor de 9de klas (m.a.w. voor het 1e jaar van de 2de graad BSO *Duurzaam Wonen*)

Van de klasleerkracht verwachten we dat zij/hij:

- een grondige kennis van en ervaring in de steinerpedagogie bezit, ook met betrekking tot leerstoornissen, en zich daarin blijvend wil verdiepen en scholen (inclusief de specifieke pedagogie van de praktische stroom)
- kennis genomen heeft van het pedagogisch project van de Middelbare Steinerschool Vlaanderen
- een zo breed mogelijke vakbekwaamheid op praktisch-ambachtelijk, kunstzinnig en theoretisch gebied heeft
- in staat is om op een geïntegreerde manier het project algemene vakken (zoals Nederlands, wiskunde, toegepaste wetenschappen, elementen uit de vakken aardrijkskunde en geschiedenis, functioneel Frans en Engels) te onderwijzen
- vakoverschrijdend kan werken vanuit project algemene vakken met de vakken uit de specifieke vorming (zoals EHBO, omgangskunde, metaal, elektriciteit, energie, hout, schilderen en behangen, plastische opvoeding, tuinbouw, bosbouw, groenbeheer)
- ook zelf enige vakken uit de specifieke vorming op zich kan nemen
- in nauwe samenwerking een team vormt met de vakleraars en de zorgleraar
- kan communiceren met ouders, CLB mensen en andere leerlingbegeleiders
- bereid is om zich minstens twee jaar met een klas te verbinden
- een grote portie pionierskracht én idealisme heeft om dit startende project mee vorm te geven, in samenwerking met de initiatiefgroep
- bij voorkeur in het bezit is van een diploma subsidieerbaar in het BSO

VAKLERAREN voor de 9de klas (m.a.w. voor het 1e jaar van de 2de graad BSO *Duurzaam Wonen*)

Van de vakleraar verwachten we dat zij/hij:

- kennis van en ervaring in de steinerpedagogie bezit, of zich daar op korte termijn wil in scholen en verdiepen (inclusief de specifieke pedagogie van de praktische stroom)
- kennis genomen heeft van het pedagogisch project van de Middelbare Steinerschool Vlaanderen
- vakbekwaamheid op praktisch-ambachtelijk of kunstzinnig gebied heeft en in staat is om de leerlingen het basisniveau van een of meer van de volgende vakgebieden te leren: EHBO, omgangskunde, metaal (koepbewerking), elektriciteit, energie (ook basisprincipes van isolatie), hout, schilderen en behangen (basisniveau), plastische opvoeding, tuinbouw, bosbouw en/of groenbeheer
- vakoverschrijdend kan werken met de leraar die het project algemene vakken geeft en met de andere leraars die vakken uit de specifieke vorming geven (zie lijst hierboven)
- in nauwe samenwerking een team vormt met de andere leraars die in deze klas zullen werken en met de zorgleraar
- een grote portie pionierskracht én idealisme heeft om dit startende project mee vorm te geven, in samenwerking met de initiatiefgroep
- in het bezit is van een vakdiploma en een bewijs van 3, 6 of 9 jaar 'nuttige ervaring' en bij voorkeur ook een pedagogisch diploma
- bereid is om in de aanvangsfase te werken met een bediendecontract

In het vooruitzicht van nog te verwerven middelen wil de sollicitatiegroep een oproep doen tot kandidaten voor een deeltijdse opdracht als **ZORGLEERKRACHT** voor de 9de klas (m.a.w. voor het 1e jaar van de 2de graad BSO *Duurzaam Wonen*)

Van de zorgleerkracht verwachten we dat zij/hij:

- een grondige kennis van en ervaring in de steinerpedagogie bezit, vooral ook met betrekking tot leerstoornissen, en zich daarin blijvend wil verdiepen en scholen (inclusief de specifieke pedagogie van de praktische stroom) – vertrouwdheid met de heilpedagogie strekt tot aanbeveling
- kennis genomen heeft van het pedagogisch project van de Middelbare Steinerschool Vlaanderen
- in nauwe samenwerking een team vormt met de klasleraar en de vakleraars
- een grote portie pionierskracht én idealisme heeft om dit startende project mee vorm te geven, in samenwerking met de initiatiefgroep
- in het bezit is van een subsidieerbaar diploma maar ook bereid is om in de aanvangsfase te werken met een bediendecontract
- bereid is om te werken binnen de visie rond zorg in een steinerschool in het algemeen en de beroepsbovenbouw in het bijzonder

Sollicitatoren: maak snel je sollicitatiebrief en bijhorend curriculum aan ons over, ten laatste op **7 april**, aan: Sollicitatiegroep Beroepsbovenbouw, p/a Middelbare Steinerschool Vlaanderen, Mallekotsstraat 43, 2500 Lier
e-mail: bso@steinerscholen.be

De locatie Lier

De Lierse steinerschool zal de nieuwe studierichting in de best mogelijke omstandigheden opnemen. De school is gelegen tussen de weilanden en omringd door woongebied en KMO-zone.

De Lierse steinerschool beschikt reeds over een aantal vaklokalen die ook voor het BSO kunnen worden gebruikt. Daarnaast heeft de school ook een prachtige feestzaal (zie foto) en

ruim plaats voor tuinwerk en groenverzorging. Daarnaast zullen in eerste instantie een aantal in onbruik geraakte lokalen opgekafeerd en heringericht worden. Er bestaat echter reeds een goed uitgedokterd **masterplan** om door verschuivingen van lokalen, aanbouw en nieuwbouw tegen 2017 (!) piekfijn uitgeruste klassen en ateliers te kunnen aanbieden.

Verder is Lier per trein en per bus goed bereikbaar, zowel vanuit het Antwerpse als vanuit een hele reeks regionale steden en plattelandsgebieden. De dagelijkse wandeling van en naar het station wordt door leraren en leerlingen van de Lierse steinerschool als een dankbare mogelijkheid tot beweging in open lucht beleefd. En voor een geofende stapper duurt ze ten slotte slechts een tiental minuten ...

INIBSO

De opstart van de nieuwe studierichting steinerpedagogie – *Duurzaam wonen BSO* – wordt geïnitieerd en begeleid door de **Initiatiefgroep BSO**.

Deze groep kwam tot stand om tegemoet te komen aan de steeds groter wordende vraag van ouders naar een alternatief voor de ASO-steinerscholen. Tegelijk wil de groep het aanbod van de Scholengemeenschap Steinerscholen S.O. (waarvan behalve de Middelbare Steinerschool Vlaanderen, met haar zes vestigingen, ook de Parcivalschool en de Hiberniaschool deel uitmaken) verruimen.

Volgende mensen maken deel uit van de initiatiefgroep:

op de foto van links naar rechts:

- Herman Meyvis
leraar ASO Berchem + contactpersoon De Wilg
- Peter Depraetere
bestuursmedewerker Federatie
- Kamiel Van Herp
directeur MSV
- Griet Van Raemdonck
coördinatie, dossiers, leerplannen
- Werner Govaerts
budgetten, PiANTRO
- Wim Foquet
leraar ASO Berchem
- Eric Heirman
leraar ASO Lier

Deze groep komt ongeveer één keer per maand samen om de ontwikkelingen op te volgen, een gezamenlijke strategie te ontwerpen en nieuwe stappen voor te bereiden.

Het kostenplaatje

Doordat bij oprichting van een nieuwe studierichting de hoogste klas niet gesubsidieerd wordt (subsidies worden berekend op basis van het leerlingenaantal van het *voorgaande* schooljaar), staat de Lierse steinerschool – en bij uitbreiding de hele Scholengemeenschap Secundaire Steinerscholen – voor de uitdaging om vier jaar lang met eigen middelen een klas van circa 16 leerlingen te financieren. Daarvoor hebben wij *uw hulp* nodig.

Ondertussen is de campagne om geld te verzamelen gestart met een eerste mailing in november/december 2007. Die was, zowel qua respons als qua geschonken bedragen erg succesvol. Maar niet voldoende ...

Het benodigde geld wordt voor een belangrijk gedeelte verzameld via het fonds PiANTRO (Participeren in antroposofie) – www.piantro.be. Dit fonds werd door vzw Mercurius in de herfst van 2007 opgericht bij de Koning Boudewijnstichting. Alle schenkingen op rekening **000-0000004-04** van de Koning Boudewijnstichting, met de vermelding **R20460 Fonds PiANTRO - BSO**, komen rechtstreeks ten goede aan de ondersteuning van deze nieuwe studierichting! Voor schenkingen vanaf € 30 ontvangt men een fiscaal attest.